

Vokalist

Författare: Daniel Zangger Borch

Innehåll: Instruktionsvideo för sångare

Pris: 350 kr

Förlag: Aktiv Musik/Medborgarskolan 1994

Daniel Borch sångpedagog, utbildad vid Musikhögskolan i Stockholm, och arbetar som huvudlärare i sång vid Rockskolan i Stockholm. Han är aktiv sångare vid skivinspelningar och i TV och turnerar, så yrkesbakgrunden är gedigen. Han presenterar i videon och instruktionshäftet i olika avsnitt ett antal grundläggande begrepp inom röst- och sångteknik.

Vi får se Daniel Borch genomföra övningar till pianokomp av Arne Tengstrand. Avsikten är att vända sig till personer som vill ägna sig åt självstudier, inom i först hand rock/pop/soul/musikal. Avsnitten som avhandlas sträcker sig från uppvärmningsövningar för kropp och röst till egalisering och wail. Instruktionsdelen är ca 40 minuter lång, och bandet avslutas med en separat del som innehåller övningar i form av komp till de övningar som presenterats i Instruktionsdelen. Här kan man sjunga själv, övningarna sträcker sig över en oktav. Det kompletterande instruktionshäftet bör man definitivt läsa som bakgrund till de olika avsnitten som visas i bild. Det framgår inte helt vid det första påseendet, men här presenteras ett material utöver det som framförs på videon. Här kan man bl.a. återfinna en del av de "visdomsord" som jag saknar i videon – råd om vad man gör vid heshet, när det gör ont, när man är förkyld osv. I den med en demonstrations- och övningsvideo är både kul och tilltalande. Det är dock svårt att avgöra vem paketet vänder sig till. Det är bitvis mycket grundläggande samtidigt som jag tror att det kan vara svårt att hänga med för en nybörjare. En del övningar går fort, och den del begrepp används utan att först presenteras, vilket kan verka förvirrande.

Övningarna är genomgående bra och roliga. I avsnittet om uppsjungning går Daniel igenom varför man sjunger upp sig och poängterar att det är olika hur mycket behov man har av att uppsjungning. Ur logopedens rösthygieniska synvinkel önskar jag mig dock fler övningar, nu presenteras bara en. Det hade också varit bra med ett tydligare poängterande av uppsjungningens vikt för undvikande av slitskador mm. Stöd och andning har ett eget avsnitt. Presentationen är bra, utan att bli för detaljerad, men det hade varit bra att få en helbild på Daniel nu får man mage och ansikte var för sig. Den viktiga helheten går förlorad. Hållning presenteras i ett avsnitt som kallas "linjen", som även tar upp arbete med mikrofonstativ. Detta kommer först mot slutet av videon. Innehållsmässigt är det bra, men jag tror att nybörjaren skulle ha haft större nytta av ett separat hållningsavsnitt tidigare i presentationen. Sedan följer övningar för käke, artikulation, tonbildning, vibrato, dynamik samt avslutningsvis avspänning. Det är som sagt roliga och medryckande övningar men bara en eller två inom vart område. Ibland känns det som det är lite för lite, ibland känns det mera lagom. Det hade varit bra med lite återkoppling i tanken mellan de olika avsnitten, en påminnelse om det man just gått igenom. Artikulationsövningarna upplever jag exempelvis som svåra.

Svårighetsgraden poängteras också men utan kommentar om risken att spänna i hals och struphuvud eller om risken att tappa stöd och andning, när man koncentrerar sig på något så komplicerat. Naturligtvis är det svårt att med en så pass kort video utbilda fullfjädrade sångare och täcka av ett så stort område. Det jag kommenterat ovan är sådant jag saknat ur logopedisk synvinkel, grundat på erfarenheter som "rösthandverkare" som ofta får ta hand om rock- och musikaldrömmande ungdomars trasiga röster. Det skulle ha varit önskvärt med en kommentar i materialet, inte bara om vikten av att sjunga och öva mycket, utan också om att se till att skaffa sig en bra pedagog som kan hjälpa en på traven. Just med tanke på ungdomar med rock- eller

popambitioner är det dock mycket bra att materialet finns. Det betraktas ju inte alltid med blida ögon att uppmanas att gå och skola sin röst när man längtar efter en "häftigare" stämma. Här är Daniel Borch verkligen som klippt och skuren som modell och förebild. Materialet kan gott rekommenderas men ska nog brukas med en viss försiktighet. Jag tycker att det är mycket tilltalande på många sätt. För "rätt" målgrupp är det här paketet både stimulerande och roligt. Den som använder sig av videon för självstudier bör nog lämpligen ha lämnat nybörjarstadiet. Videon kan användas som underlag för hemövning, som kan göras roligare på detta vis. Det är definitivt något som jag kan tänka mig att, efter behandling, sätta i händerna på en del av de unga patienter som söker sig till logopedmottagningarna efter att ha skadat rösten under sång. Att användas som uppmuntran, förebild, ett steg på vägen i färden mot en skolad och flexibel sångröst.

Skrivet av Viveka Lyberg Åhlander och publicerad i *röstläget* februari 1997